

BESLUIT (GBVB) 2015/2215 VAN DE RAAD**van 30 november 2015**

ter ondersteuning van UNSCR 2235 (2015) tot instelling van een gezamenlijk onderzoeksmechanisme van de Organisatie voor het verbod van chemische wapens en van de VN (OPCW-VN) om de daders te identificeren van chemische aanslagen in de Arabische Republiek Syrië

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 26, lid 2, en artikel 31, lid 1,

Gezien het voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 7 augustus 2015 heeft de VN-Veiligheidsraad unaniem UNSCR 2235 (2015) aangenomen, die een veroordeling inhoudt van ieder gebruik van giftige chemische stoffen, zoals chloor, als chemisch wapen in de Arabische Republiek Syrië en uiting geeft aan zijn vaste wil om degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn, te identificeren. Daartoe heeft de VN-Veiligheidsraad voor een periode van één jaar, met de mogelijkheid van een toekomstige verlenging, indien hij dit nodig acht, een gezamenlijk onderzoeksmechanisme (Joint Investigative Mechanism (JIM)) ingesteld, om zo veel mogelijk natuurlijke personen, entiteiten, groepen of regeringen te identificeren die daders, organisatoren en sponsors waren of anderszins betrokken waren bij het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen in de Arabische Republiek Syrië, wanneer de onderzoeksmissie (Fact-Finding Mission (FFM)) van de Organisatie voor het verbod van chemische wapens (OPCW) vaststelt of heeft vastgesteld dat een specifiek incident in de Arabische Republiek Syrië gepaard is gegaan of waarschijnlijk gepaard is gegaan met het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen.
- (2) Op 10 september 2015 heeft de VN-Veiligheidsraad zijn goedkeuring gehecht aan de aanbevelingen, met inbegrip van elementen van een taakomschrijving voor het bij UNSCR 2235 (2015) ingestelde JIM van de OPCW-VN, die door de secretaris-generaal van de VN in zijn brieven van 27 augustus 2015 en 9 september 2015 aan de voorzitter van de VN-Veiligheidsraad zijn voorgelegd.
- (3) In de EU-strategie tegen de verspreiding van massavernietigingswapens (de „strategie”) wordt de cruciale rol benadrukt die het Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens, (hierna het „CWC”) en de OPCW spelen bij het tot stand brengen van een wereld zonder chemische wapens.
- (4) De Unie geeft momenteel actief uitvoering aan de strategie en aan de in hoofdstuk III ervan genoemde maatregelen, in het bijzonder door de financiële ondersteuning van specifieke projecten die uitgevoerd worden door multilaterale instellingen, zoals de OPCW. Dienovereenkomstig heeft de Raad op 9 december 2013 Besluit 2013/726/GBVB ⁽¹⁾ vastgesteld, ter ondersteuning van activiteiten van de OPCW in het kader van UNSCR 2118 (2013), het besluit van de uitvoerende raad van de OPCW van 27 september 2013 over de vernietiging van de Syrische chemische wapens en de daaropvolgende gerelateerde resoluties en besluiten. Voorts heeft de Raad op 17 februari 2015 Besluit (GBVB) 2015/259 ⁽²⁾ vastgesteld ter ondersteuning van activiteiten van de OPCW in het kader van de uitvoering van de strategie.
- (5) Op 23 september 2015 heeft de directeur-generaal van de OPCW een brief gericht tot de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid („de hoge vertegenwoordiger”), met het verzoek om een financiële bijdrage van de Unie aan een trustfonds voor OPCW-missies in de Arabische Republiek Syrië, met inbegrip van activiteiten met betrekking tot de onderzoeksmissie van de OPCW FFM ter ondersteuning van het JIM, dat zal doorgaan met het analyseren van de beschuldigingen inzake het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen.
- (6) Op 24 september 2015 heeft het hoofd van het JIM van de OPCW-VN een brief gericht tot de hoge vertegenwoordiger met een verzoek om financiële steun aan het JIM door middel van een trustfonds.
- (7) Na de toetreding van de Arabische Republiek Syrië tot het CWC, die sinds 14 oktober 2013 van kracht is, is de OPCW verantwoordelijk voor de controle op de naleving van het CWC door de Arabische Republiek Syrië en de voorwaarden van eventuele relevante besluiten van de uitvoerende raad van de OPCW, en voor de rapportage, in overleg met de secretaris-generaal van de VN, waar nodig, aan de VN-Veiligheidsraad betreffende de niet-naleving van UNSCR 2118 (2013).

⁽¹⁾ Besluit 2013/726/GBVB van de Raad van 9 december 2013 ter ondersteuning van UNSCR 2118 (2013) en van EC-M-33/Dec 1 van de uitvoerende raad van de OPCW, in het kader van de tenuitvoerlegging van de EU-strategie tegen de verspreiding van massavernietigingswapens (PB L 329 van 10.12.2013, blz. 41).

⁽²⁾ Besluit (GBVB) 2015/259 van de Raad van 17 februari 2015 ter ondersteuning van activiteiten van de Organisatie voor het verbod van chemische wapens (OPCW) in het kader van de uitvoering van de strategie van de EU tegen de verspreiding van massavernietigingswapens (PB L 43 van 18.2.2015, blz. 14).

- (8) De technische uitvoering van dit besluit dient te worden toevertrouwd aan de OPCW en aan het VN-Bureau voor ontwapeningszaken (UNODA) als het uitvoerend bureau van het JIM-trustfonds. De door de Unie gesteunde projecten kunnen enkel worden gefinancierd via vrijwillige bijdragen aan de respectieve trustfondsen van het JIM en de OPCW. Dergelijke bijdragen van de Unie moeten het de OPCW en het JIM mogelijk maken hun taken als vermeld in UNSCR 2235 (2015) uit te voeren.
- (9) Het toezicht op de correcte uitvoering van de financiële bijdrage van de Unie dient te worden toevertrouwd aan de Commissie,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Teneinde uitvoering te geven aan bepaalde elementen van de strategie verleent de Unie steun aan de OPCW en het JIM door bij te dragen aan de kosten die samenhangen met hun activiteiten uit hoofde van UNSCR 2235 (2015), met de volgende algemene doelstelling: zoveel mogelijk natuurlijke personen, entiteiten, groepen of regeringen te identificeren die daders, organisatoren en sponsors waren of anderszins betrokken waren bij het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen in de Arabische Republiek Syrië, wanneer de onderzoeksmissie (FMM) van de OPCW vaststelt of heeft vastgesteld dat een specifiek incident in de Arabische Republiek Syrië gepaard is gegaan of waarschijnlijk gepaard is gegaan met het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen.

2. Ter verwezenlijking van de in lid 1 genoemde doelstelling voert de Unie de volgende projecten uit:

- a) bijzondere missies van de OPCW in de Arabische Republiek Syrië, met inbegrip van activiteiten in verband met de OPCW-onderzoeksmissie ter ondersteuning van het JIM, dat de beschuldigingen inzake het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen, analyseert;
- b) het JIM van de OPCW-VN, met inbegrip van de instelling ervan en zijn vermogen om zijn activiteiten ten volle te ontplooiën uit hoofde van UNSCR 2235 (2015).

In de bijlage worden deze projecten nader omschreven.

Artikel 2

1. De hoge vertegenwoordiger is belast met de uitvoering van dit besluit.
2. De technische uitvoering van de in artikel 1, lid 2, bedoelde projecten wordt toevertrouwd aan de OPCW en het UNODA als het uitvoerend bureau van het JIM-trustfonds. Zij voeren deze taak uit onder de verantwoordelijkheid van de hoge vertegenwoordiger. Daartoe treft de hoge vertegenwoordiger de nodige regelingen met de OPCW en het UNODA.

Artikel 3

1. Het financieel referentiebedrag voor de uitvoering van de in artikel 1, lid 2, bedoelde projecten bedraagt 4 586 096,00 EUR.
2. Voor het beheer van de uitgaven die worden gefinancierd uit het in lid 1 genoemde bedrag, gelden de procedures en voorschriften die van toepassing zijn op de begroting van de Unie.
3. De Commissie ziet erop toe dat de in lid 1 bedoelde uitgaven correct worden beheerd. Hiertoe sluit zij financieringsovereenkomsten met respectievelijk de OPCW en het UNODA als het uitvoerend bureau van het JIM-trustfonds. In de financieringsovereenkomsten wordt bepaald dat de OPCW en de VN er zorg voor moeten dragen dat de bijdrage van de Unie zichtbaar is in een mate die overeenstemt met haar omvang.
4. De Commissie streeft ernaar om de in lid 3 bedoelde financieringsovereenkomsten zo spoedig mogelijk na de inwerkingtreding van dit besluit te sluiten. Zij stelt de Raad in kennis van eventuele moeilijkheden in dat verband, en van de datum van sluiting van die financieringsovereenkomsten.

Artikel 4

1. De hoge vertegenwoordiger brengt aan de Raad verslag uit over de uitvoering van dit besluit, op basis van periodieke verslagen die worden opgesteld door de OPCW en het JIM van de OPCW en de VN. Deze verslagen vormen de basis voor een evaluatie door de Raad.
2. De Commissie brengt aan de Raad verslag uit over de financiële aspecten van de uitvoering van het in artikel 1, lid 2, bedoelde projecten.

Artikel 5

1. Dit besluit treedt in werking op de datum van de vaststelling ervan.
2. Het verstrijkt 18 maanden na de datum van sluiting van de in artikel 3, lid 3, bedoelde financieringsovereenkomsten tussen de Commissie en de OPCW en het UNODA, of op 31 mei 2016 indien uiterlijk op die datum geen financieringsovereenkomsten zijn gesloten.

Gedaan te Brussel, 30 november 2015.

Voor de Raad
De voorzitter
É. SCHNEIDER

BIJLAGE

Ondersteuning door de Europese Unie van UNSCR 2235 (2015) in het kader van de uitvoering van de EU-strategie tegen de verspreiding van massavernietigingswapens**1. Algemeen kader en doelstellingen**

In april 2014, op het hoogtepunt van de operatie tot verwijdering en vernietiging van de chemische wapens van Syrië, is een aantal ernstige beschuldigingen geuit inzake het gebruik van chloor als wapen tegen burgers. De directeur-generaal van de Organisatie voor het verbod van chemische wapens (OPCW) heeft in het kader van de OPCW een onderzoeksmissie (Fact-Finding Mission (FFM)) ingesteld om deze beweringen te onderzoeken. Dit besluit werd gesteund door de uitvoerende raad van de OPCW, en de secretaris-generaal van de Verenigde Naties (VN) heeft zijn steun toegezegd.

Een team bestaande uit personeel van de OPCW en de VN heeft in mei 2014 getracht een onderzoek ter plaatse uit te voeren in één van de dorpen die naar verluidt zijn aangevallen met chloor. Bij het oversteken van een bufferzone tussen de door de Syrische regering en de door de oppositie gecontroleerde gebieden, kwam het team onder vuur te liggen en moest het de missie afblazen. De FFM heeft niettemin haar werkzaamheden voortgezet en ooggetuigen, behandelende artsen, eerstehulpverleners en slachtoffers in een veilige locatie buiten Syrië ondervraagd. Op basis daarvan heeft de FFM met een hoge mate van overtuiging geconcludeerd dat chloor, zuiver of in een mengsel, inderdaad in drie dorpen in het noorden van Syrië als wapen is gebruikt.

De uitvoerende raad van de OPCW heeft in zijn besluit EC-M-48/DEC.1, dat is aangenomen op 4 februari 2015, zijn ernstige bezorgdheid geuit ten aanzien van de bevindingen van de FFM en opnieuw, in de krachtigste bewoordingen, het gebruik van chemische wapens in alle omstandigheden veroordeeld. Verder heeft de uitvoerende raad van de OPCW zijn steun uitgesproken voor de voortzetting van de werkzaamheden van de FFM, in het bijzonder door bestudering van alle beschikbare informatie met betrekking tot beschuldigingen inzake het gebruik van chemische wapens in Syrië, met inbegrip van informatie die door de Arabische Republiek Syrië en door anderen is verstrekt. Dit werd gevolgd door de aanneming op 6 maart 2015 van UNSCR 2209 (2015), waarin de VN-Veiligheidsraad zijn goedkeuring hechtte aan het besluit van de uitvoerende raad van de OPCW en opriep om degenen die verantwoordelijk zijn voor deze aanslagen, ter verantwoording te roepen.

In aansluiting op deze resolutie heeft de VN-Veiligheidsraad op 7 augustus 2015 unaniem UNSCR 2235 (2015) aangenomen, die een veroordeling inhoudt van ieder gebruik van giftige chemische stoffen, zoals chloor, als chemisch wapen in de Arabische Republiek Syrië en waarin hij uiting geeft aan zijn vaste wil om degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn, te identificeren. In dit verband heeft de VN-Veiligheidsraad herinnerd aan het Protocol nopens het verbod van het gebruik tijdens oorlogshandelingen van verstikkende, giftige of andere gassen en van vormen van bacteriologische oorlogsvoering, het Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens (Verdrag inzake chemische wapens), en UNSCR 1540 (2004), 2118 (2013) en 2209 (2015). De VN-Veiligheidsraad heeft, voor een periode van één jaar, met de mogelijkheid van een toekomstige verlenging, indien hij dit nodig acht, een gezamenlijk onderzoeksmechanisme OPCW-VN (Joint Investigative Mechanism (JIM)) ingesteld, om zo veel mogelijk natuurlijke personen, entiteiten, groepen of regeringen te identificeren die daders, organisatoren en sponsors waren of anderszins betrokken waren bij het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen in de Arabische Republiek Syrië, wanneer de FFM van de Organisatie voor het verbod van chemische wapens (OPCW) vaststelt of heeft vastgesteld dat een specifiek incident in de Arabische Republiek Syrië gepaard is gegaan of waarschijnlijk gepaard is gegaan met het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen. Dat mechanisme wordt momenteel ingesteld.

Met het oog hierop dient de Unie steun te verlenen aan de OPCW en het JIM in hun respectieve taken uit hoofde van UNSCR 2235 (2015), besluit EC-M-48/DEC.1 van de uitvoerende raad van de OPCW en het Verdrag inzake chemische wapens.

2. Beschrijving van de projecten**A. Project 1: De OPCW FFM****1. Doel van het project**

Ondersteuning van de uitvoering van de OPCW FFM in het kader van zowel UNSCR 2235 (2015) als besluit EC-M-48/DEC.1 van de uitvoerende raad van de OPCW en het Verdrag inzake chemische wapens, door middel van dekking van de operationele kosten die verband houden met de FFM. Deze kosten omvatten onder meer de inschakeling van externe adviseurs met specifieke vaardigheden (bijv. tolken en artsen) en de OPCW-uitrusting die het team van de FFM nodig heeft.

2. Verwachte resultaten

De lopende werkzaamheden van de FFM zullen duidelijkheid verschaffen over een aantal beschuldigingen inzake het gebruik van giftige chemische stoffen in de Arabische Republiek Syrië. Er zal nauw worden samengewerkt met het JIM en aldus worden bijgedragen tot de verwezenlijking van het mandaat van het JIM uit hoofde van bepaling 5 van UNSCR 2235 (2015).

3. Projectbeschrijving

De FFM zal blijven beoordelen of bij vermeende incidenten in de Arabische Republiek Syrië chemische stoffen als wapen zijn gebruikt of waarschijnlijk zijn gebruikt. De activiteiten van de FFM hebben zowel betrekking op beschuldigingen inzake eerdere voorvallen als op incidenten die zich in de toekomst kunnen voordoen. De complexiteit van deze activiteiten zal waarschijnlijk aanzienlijk uiteenlopen, en als gevolg hiervan kan het exacte aantal in te zetten personen niet precies worden bepaald.

Op basis van de ervaring met de missies in 2015 verwacht de OPCW dat de activiteiten van de FFM in 2016 bezoeken van 6 tot 12 inspecteurs op zes missies kunnen omvatten, waarbij de duur van elke missie ongeveer drie weken bedraagt. Het is waarschijnlijk dat elke missie de inschakeling van externe deskundigen met specifieke vaardigheden, zoals tolken en artsen, met zich zal brengen.

De volgende activiteiten zijn gepland als onderdeel van de FFM:

- a) interviews: de aard van de gemelde incidenten is zodanig dat een groot aantal uiteenlopende getuigen moet worden gehoord. Het betreft onder meer:

- medisch personeel,
- eerstehulpverleners,
- behandelende artsen,
- gewonden,
- andere getuigen.

Als zodanig moeten interviewteams beschikken over een veelzijdige deskundigheid, met inbegrip van wapens, chemische stoffen, medische tekenen en symptomen, en vertolking;

- b) medische onderzoeken en het afnemen van biomedische monsters;
- c) identificatie, verzameling en analyse van monsters;
- d) verwerken van bewijsmateriaal, met inbegrip van open bronnen, alsmede voorwerpen die door getuigen en derden worden overgelegd. Complementair aan de interviewteams, is ook op dit gebied in het bijzonder een veelzijdige deskundigheid vereist;
- e) opstellen van verslagen;
- f) opleiding, met inbegrip van bijscholing om op de hoogte te blijven van moderne praktijken:
- veilige en beveiligingsbenaderingen in het veld,
 - gesprekstechnieken,
 - verwerking en opslag van bewijsmateriaal, met inbegrip van de bewakingsketen,
 - kennis van ontplofbare oorlogsresten (ERW),
 - opleiding inzake giftige chemische stoffen,
 - forensische bewustmaking,
 - elementaire industriële chemie en chemische descriptie;
- g) beoordeling van het gebied en onderzoek van de plaats van het incident;
- h) personeel voor missie-ondersteuning en deskundigheid, met name voor complexe opdrachten.

B. Project 2: OPCW-VN JIM

1. Doel van het project

Ondersteuning van de spoedige instelling van het JIM en zijn vermogen om volledig operationeel van start te gaan uit hoofde van UNSCR 2235 (2015).

2. Verwachte resultaten

De identificatie in de ruimst mogelijke mate van natuurlijke personen, entiteiten, groepen of regeringen die daders, organisatoren en sponsors waren of anderszins betrokken waren bij het gebruik van chemische stoffen, waaronder chloor of andere giftige chemische stoffen, als wapen in de Arabische Republiek Syrië.

3. Projectbeschrijving

De VN-Veilighedsraad heeft zijn goedkeuring gehecht aan de aanbevelingen van de secretaris-generaal van de VN inzake de invoering en werking van het JIM, en de secretaris-generaal van de VN verzocht om in overleg met de directeur-generaal van de OPCW onverwijld de stappen, maatregelen en regelingen uit te voeren die nodig zijn voor de snelle invoering en volledige werking van het JIM, met inbegrip van het aanwerven van onpartijdig en ervaren personeel met relevante vaardigheden en deskundigheid om ten volle uitvoering te geven aan de verantwoordelijkheden uit hoofde van UNSCR 2235 (2015).

Het JIM wordt geleid door een onafhankelijk, uit drie leden bestaand panel („het leiderspanel”), dat ondersteund wordt door een uit drie componenten bestaande kerngroep van deskundigen. In dit verband wordt het JIM geleid door een plaatsvervangend secretaris-generaal met algehele verantwoordelijkheid en twee plaatsvervangers die respectievelijk verantwoordelijk zijn voor de politieke en de onderzoekscomponent.

De leiders van het JIM worden ondersteund door drie componenten. Een politiek bureau, gevestigd in New York, verzorgt politieke analyses, juridisch advies, contacten met de media en administratieve ondersteuning. Een onderzoeksbureau, gevestigd in Den Haag, biedt chemische en medische analyses, forensisch onderzoek, analyse van militair materiaal, onderzoek en analyse van informatie. Een operationeel ondersteuningsbureau, gevestigd in New York, verleent ondersteuning aan de politieke en de onderzoekscomponent.

Het personeel van de kerngroep van het JIM, met uitzondering van personen met een administratieve functie, wordt gefinancierd uit de gewone begroting. De VN-Veilighedsraad heeft besloten dat in materiële en technische behoeften wordt voorzien door vrijwillige bijdragen. Daartoe heeft de secretaris-generaal van de VN een trustfonds opgericht, dat wordt beheerd in overeenstemming met de administratieve en financiële voorschriften van de VN.

In overeenstemming met de EU-strategie tegen de verspreiding van massavernietigingswapens, die de rol van de VN-Veilighedsraad moet bevorderen en zijn deskundigheid om het hoofd te bieden aan de proliferatieproblematiek, moet versterken, steunt de Unie de uitvoering van UNSCR 2235 (2015), vooral op gebieden met een hoog potentieel voor zichtbaar en snel effect bij de instelling van het JIM en zijn vermogen om volledig operationeel te worden.

Hiertoe behoort de ondersteuning van de volgende activiteiten:

- a) de laatste hand leggen aan de oprichting van bureaus in New York en Den Haag voor respectievelijk het leiderspanel en het politieke en het onderzoeksbureau, alsmede het operationeel ondersteuningsbureau en de aankoop van kantoormeubilair en afsluitbare kasten voor de veilige opslag van ontvangen en/of door het JIM gegenereerde informatie of materialen;
- b) uitwerken en implementeren van een registratiebeheersysteem binnen een solide informatiebeveiligingsregeling die moet worden toegepast op alle door het JIM bij de uitvoering van zijn taak ontvangen of gegenereerde informatie; in deze regeling zal rekening worden gehouden met de geheimhoudings- en beveiligingsvereisten die nodig worden geacht voor de opslag en het gebruik van door het JIM ontvangen en/of gegenereerde informatie en materialen;

- c) voorbereidingen treffen voor een eventuele inzet van JIM-onderzoekers in de Arabische Republiek Syrië, indien zulks door het JIM noodzakelijk wordt geacht voor zijn onderzoek en wanneer het vaststelt dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat toegang tot Syrië gerechtvaardigd is, ook in gebieden binnen het Syrische grondgebied maar buiten de controle van de Arabische Republiek Syrië;
- d) Aankoop van communicatie- en beveiligingsgerelateerde apparatuur en kantoorbenodigdheden, ter ondersteuning van het JIM bij de uitvoering van zijn mandaat. Dit omvat IT-materieel (een speciale server, pc's, laptops met dockingstations, een extra set computers voor een niet op internet aangesloten intranet, commerciële papierversnipperaars enz.) die nodig zijn voor de uitvoering van het onder b) bedoelde informatiebeveiligingsbeleid.

Aanvullende expertise en activiteiten worden gefinancierd uit vrijwillige bijdragen naarmate de behoeften blijven evolueren. Ad-hocdeskundigen moeten worden ingehuurd voor korte perioden, onder meer voor de snelle ontwikkeling van het dossierbeheersysteem en het onder b) bedoelde informatiebeveiligingsbeleid, alsmede voor het uitwerken van gestandaardiseerde operationele procedures.

3. Duur

De verwachte uitvoeringstermijn voor dit project bedraagt twaalf maanden.

4. Uitvoerende instanties

De OPCW wordt belast met de technische uitvoering van project nr. 1. Dat project wordt uitgevoerd door personeel van de OPCW, deskundigen en contractanten.

Het Bureau van de Verenigde Naties voor ontwapeningszaken wordt namens het OPCW-VN JIM belast met de technische uitvoering van project nr. 2. Dat project wordt uitgevoerd door personeel van het JIM, adviseurs en contractanten.

De VN en de OPCW ontwikkelen hun activiteiten in samenwerking met relevante partners, waaronder internationale organisaties en agentschappen, om voor effectieve synergieën te zorgen en dubbel werk te voorkomen.

5. Zichtbaarheid van de Unie

De uitvoerende instanties nemen alle passende maatregelen om bekendheid te geven aan het feit dat de Unie de actie financiert. Die maatregelen worden uitgevoerd in overeenstemming met de Communicatie- en zichtbaarheidshandleiding betreffende externe maatregelen van de Europese Unie, die door de Europese Commissie is gepubliceerd.

6. Rapportage

De uitvoerende instanties stellen de volgende verslagen op:

- a) periodieke verslagen over de uitvoering van de betrokken projecten; en
- b) een eindverslag uiterlijk drie maanden na de voltooiing van de relevante activiteiten.

7. Totale geraamde kosten van de projecten

De totale geraamde kosten van de projecten bedragen 4 586 096,00 EUR.
